Príklad 1. T-vyp, f(a, b) = a + b

Zadanie:

■ Dokážte, že funkcia f(a,b) = a + b je T-vypočítateľná.

Riešenie:

Neformálne

- z x_1 okopírovať každú 1 za ${\mathcal S}$
- z x_2 okopírovať každú 1 za \$

Formálne

$$copy \ a \begin{cases} \delta(q_0, 1) = (q_1, \underline{1}, R) \\ \delta(q_1, x) = (q_1, x, R) \end{cases} \qquad x \in \{1, \mathcal{C}, \$\}$$
$$\delta(q_1, B) = (q_2, 1, L)$$
$$\delta(q_2, x) = (q_2, x, L)$$
$$\delta(q_2, \underline{1}) = (q_0, \underline{1}, R)$$

musím prejsť do q_3 a nie q_0 , lebo by spracoval nekonečný cyklus - nekonečné množstvo úsekov $11...1 \not C 11...1 \not C$

$$\delta(q_{0}, \mathcal{C}) = (q_{3}, \mathcal{C}, R)$$

$$\delta(q_{3}, 1) = (q_{4}, \underline{1}, R)$$

$$\delta(q_{4}, y) = (q_{4}, y, R) \qquad y \in \{1, \$\}$$

$$\delta(q_{4}, B) = (q_{5}, 1, L)$$

$$\delta(q_{5}, y) = (q_{5}, y, L)$$

$$\delta(q_{5}, \underline{1}) = (q_{3}, \underline{1}, R)$$

$$\delta(q_{3}, \$) = (q_{6}, \$, R) \qquad F \in \{q_{6}\}$$

$\underline{Priklad~2.}~T\text{-}vyp,~f(a,b)=\lfloor\frac{a}{2}\rfloor+2b$

Zadanie:

 $\blacksquare$ Dokážte, že funkcia $f(a,b) = \lfloor \frac{a}{2} \rfloor + 2b$ je T-vypočítateľná.

Riešenie:

Neformálne

- od q_0 : z aokopírovať každú druhú 1 za $\mathcal S$
- od q_4 : z a okopírovať dvojnásobné množstvo 1 za ${\mathcal S}$

Formálne

obslúžim a

$$\delta(q_0,1)=(q_1,\underline{1},R)$$
 v q_0 príde $\mathcal{C}$ - skončím cyklus 1

$$\delta(q_1,1)=(q_2,\underline{1},R)$$
 v q_1 príde $\mathcal{C}$ - skončím cyklus 1

$$\delta(q_2, x) = (q_2, x, R) \qquad x \in \{1, \$, \mathscr{C}\}\$$

$$\delta(q_2, B) = (q_3, 1, L)$$

$$\delta(q_3, x) = (q_3, x, L)$$

$$\delta(q_3, \underline{1}) = (q_0, \underline{1}, R) \qquad \text{cyklus 1}$$

$$\delta(q_0, \mathcal{C}) = (q_4, \mathcal{C}, R)$$
 párny počet 1 v a

$$\delta(q_1, \mathcal{C}) = (q_4, \mathcal{C}, R)$$
 nepárny počet 1 v a

obslúžim b

$$\delta(q_4,1)=(q_5,\underline{1},R)$$
 v q_4 príde $\mathcal S$ - skončím cyklus2

$$\delta(q_5, y) = (q_5, y, R)$$
  $y \in \{1, \$\}$

$$\delta(q_5, B) = (q_6, 1, R)$$

$$\delta(q_6, B) = (q_7, 1, L)$$

$$\delta(q_7, y) = (q_7, y, L)$$

$$\delta(q_7, \underline{1}) = (q_4, \underline{1}, R)$$
 cyklus 2

$$\delta(q_4, \$) = (q_8, \$, R)$$
 akceptujem, $F \in \{q_8\}$

$\underline{Priklad~3.}~T\text{-}vyp,~f(a,b)=a*b$

Zadanie:

 $\blacksquare$ Dokážte, že funkcia f(a,b) = a*b je T-vypočítateľná.

Riešenie:

Neformálne

- za jednu 1 zaokopírujeme b jednotiek za $\mathcal S$

Príklad 4. T-vyp, $f(n) = \binom{n}{2}$

Zadanie:

 $\blacksquare$ Dokážte, že funkcia $f(n)=\left(\begin{array}{c} n\\2 \end{array}\right)$ je T-vypočítateľná.

Riešenie:

Neformálne

-
$$f(n) = \binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2}$$
 je vždy párne číslo

- potrebujem sa jednej jednotky zbaviť - $1 \rightarrow B$

- označím $\underline{1}$ vrátim sa na B vľavo a $\underline{1}$ mením na $\underline{1}$

- som na B a mám podčiarknutých k jednotiek

- cestou vpravo podčiarknem $\underline{1}$ a prepíšem za ${\mathcal S}$

- označím 1 na $\underline{1}$, ostatné označím $\underline{1}$ a prekopírujem za $\mathcal S$

- keď sa zastaví kopírovanie na 🖇 vraciam sa vľavo a tie čo sú 1 odznačujem na 1

- keď sa zastavím na $\underline{1}$ zmením smer vpravo a cyklím...

- ukončím, keď na začiatku cyklu nenarazím na ${\mathcal S}$

Formálne

$$\delta(q_0, 1) = (q_1, \underline{1}, 1)$$

$$\delta(q_1, 1) = (q_2, \underline{1}, 1)$$

$$\delta(q_2, x) = (q_2, x, 1) \qquad x \in \{1, \$\}$$

$$\delta(q_2, B) = (q_3, 1, -1)$$

$$\delta(q_3, x) = (q_3, x, -1)$$

$$\delta(q_3,\underline{1}) = (q_1,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_1, \$) = (q_4, \$, -1)$$

$$\delta(q_4, 1) = (q_4, 1, -1)$$

$$\delta(q_4,\underline{1}) = (q_0,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_0, \$) = (q_f, \$, 1)$$
  $F \in \{q_f\}$

Príklad 5. T-vyp, $\lfloor \log_2 n \rfloor + 1$

Zadanie:

 $\blacksquare$ Dokážte, že funkcia $f(n) = |log_2 n| + 1$ je T-vypočítateľná.

Riešenie:

Neformálne

- nápad: delím vstup na polovice, koľkokrát sa mi to podarí toľko dám za $\mbox{\it \$}\mbox{\it 1}$ a nakoniec prekopírujem 1 (+1)
- delenie vstupu na polovice: podčiarkujem každú druhú 1 a za ${\mathcal S}$ napíšem 1
- začnem prvou a podčiarknem každú druhú ...

Formálne

$$\delta(q_0,1) = (q_1,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_1,\underline{1}) = (q_1,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_1,1) = (q_2,1,1)$$

$$\delta(q_0,\underline{1}) = (q_0,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_2,\underline{1}) = (q_2,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_2,1) = (q_1,\underline{1},1)$$

$$\delta(q_1,\$) = (q_3,\$,1)$$

$$\delta(q_2,\$) = (q_3,\$,1)$$

$$\delta(q_3,1) = (q_3,1,1)$$

$$\delta(q_3,B) = (q_4,1,-1)$$

$$\delta(q_4,x) = (q_4,x,-1)$$

$$\delta(q_4,x) = (q_0,B,1)$$

$$\delta(q_0,\$) = (q_f,\$,1)$$

$$F \in \{q_f\}$$